

Posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Radka Tyslová

Název práce: *Ekologická etika v české a nizozemské perspektivě*
Environmental Ethics in Czech and Dutch Perspectives
Milieu filosofie vanuit Tsjechisch en Nederlands perspectief

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Sedláčková, Ph.D.

Bakalářská práce Radky Tyslové splňuje formální i obsahové náležitosti; v práci nechybí žádná z nezbytných součástí. Rozsahem 64 normostran souvislého textu (78 stran včetně úvodních stran a Bibliografie) práce bohatě splňuje požadavky na bakalářskou práci, splnila by ostatně i požadavky kladené na rozsah práce diplomové. Práce je napsána v češtině.

Po formální stránce nemám žádné významné připomínky. Práce obsahuje všechny nezbytné kapitoly včetně Abstraktu v češtině, angličtině a nizozemštině, Klíčových slov, Obsahu, Úvodu, analytické části, Závěru a Bibliografie. Studentka si dobře osvojila formální zvyklosti při psaní odborných prací (dělení a číslování kapitol a podkapitol, vyznačování odkazů a citací, poznámkový aparát, bibliografie). Také typograficky je práce na dobré úrovni, studentka například správně používá uvozovky pro citování či kurzívu pro vyznačování názvů děl (kurzíva chybí pouze na str. 16 a 54).

Po jazykové stránce není téměř co vytknout, i když několika drobným chybám se nepodařilo zabránit – jedná se však spíše o drobná přehlédnutí, nikoli neznalost českého pravopisu či gramatiky (např. někdy chybí předložka, jako na str. 23, 24, 48; nebo je použita nesprávná pádová koncovka, např. str. 13, 34, 71). Vyjadřovací schopnosti jsou na výborné úrovni, jazyk práce je kultivovaný, se širokou slovní zásobou, a dovoluji si i říci, že často překvapuje nekonvenčními obraty a originálními formulacemi (že se jedná o vlastní formulace, se potvrzuje hlavně v případě, že pisatelka analyzuje texty, které nečetla ve své mateřštině).

Studentka si vybrala téma, které patří do oblasti jejích osobních zájmů a zároveň je rozkročené mezi oborem jejího studia (nederlandistika) a její domácí prostředí (české). *Ekologická etika v české a nizozemské perspektivě* v sobě originálním způsobem spojuje soudobou filozofii a českou i nizozemskou kulturu (kulturu v širším slova smyslu).

V úvodní části zvláště oceňuji, že pisatelka jasně definuje jak svou metodu, tak cíle své práce. Jasně vymezuje, čemu se bude i nebude věnovat. Seznamuje nás se svým korpusem, který se skládá ze dvou českých a ze dvou nizozemských děl zabývajících se ekologickou etikou (v nizozemštině *milieu filosofie*) a uvádí i příklady starších akademických prací, které se věnují podobným rozborům. Správně zmiňuje, že této filozofické disciplíně se v posledním období věnuje čím dál více zasloužené pozornosti jak v Česku, tak v Nizozemsku: její přístup bude ovšem nový a přínosný tím, že srovná myšlenky pocházející ze dvou jazykových a kulturních oblastí a v případě nizozemských autorů představí českým čtenářům texty, které doposud nebyly do češtiny přeloženy.

Studentka ke zvolené problematice přistoupila s velkým zaujetím a v rozsáhlé kapitole 3 (Rozbory) prezentuje postupně své analýzy čtyř děl z korpusu. V následující kapitole (4. Srovnání) se snaží dobrat obecnějších závěrů a podtrhuje shody a kontrasty mezi rozebíranými texty – zvláště zde potvrzuje své schopnosti přemýšlivé, pozorné badatelky, která je schopna i v rozsáhlejších textech najít podstatu a s tou dále pracovat. Ve stručném Závěru pak čtenáři předkládá hutný výtah hlavně z kapitoly 4 a shrnuje zde výsledky celé práce.

Zde je několik připomínek a námětů, o kterých by bylo dobré pohovořit při obhajobě:

1. K výběru korpusu. Školitel má možnost sledovat dlouhodobě myšlenkové pochody řešitele a je i podrobněji zasvěcen do výběru korpusu – čtenář hotové práce tuto možnost postrádá. Z konečné verze práce proto nemusí být zcela jasné, proč byly vybrány právě ony čtyři texty pěti autorů (za českou stranu Kohák a Kolářský, za nizozemskou Achterhuis, Deliège a Drenthen). Některá kritéria jsou v práci sice jasně vysvětlena (např. polovina textů z 90. let, druhá polovina po roce 2010), ale proč pisatelka nakonec sáhla zrovna po těchto autorech, explicitně řečeno není. Například na české straně může být Kohák jistě viděn jako jakýsi guru – vyskytuje se ostatně pravidelně i v pracích, o kterých se pisatelka zmiňuje v kapitole 1.4 – v tom případě se nabízí otázka, proč třeba nebyl vybrán Šmajš, který je často zkoumán spolu s Kohákem. Proč byl zvolen Kolářský, ale Skýbová nikoli (není pak škoda, že zde zcela chybí ženský prvek, přitom ekofeminismus bývá v poslední době také hojně skloňován a zaznívají názory, že ženy jsou citlivější ve vztahu k přírodě i k ochraně přírody). Podobné otázky bychom si mohli klást i při výběru u nás méně známých nizozemských filozofů (proč např. Achterhuis, a ne Achterberg nebo rovněž několikrát citovaný Zweers, když význam těch posledních dvou jakožto průkopníků ekologické etiky ve své zemi je srovnatelný s významem Koháka u nás? To nás také vede k otázce, do jaké míry tento výběr mohl ovlivnit celkový výsledek. Pisatelka v závěru tvrdí, že se zdá, že „v centru obou českých knih stojí poměrně obecné problémy“, na rozdíl od nizozemských textů, které se více zaměřují na problémy konkrétní povahy. Není to právě tím, že obecnou terminologii v Nizozemsku nastolili autoři jako Achterberg a Zweers (a stejně tak by se jistě v Česku dali najít autoři, kteří jdouce ve stopách zejména Kohákových sledují konkrétní problematiku)? Samozřejmě že v práci tohoto rozsahu je nutné korpus omezit, ale o to podstatnější je přesně definovat a popsat kritéria výběru.
2. Pisatelka zároveň v Úvodu tvrdí, že zvolila čtyři „celkově zhruba stejně rozsáhlé případové studie“ - což platí pro stránkový rozsah na české a nizozemské straně – v analytické části ovšem vyplyne, že pozornost rovnoměrně rozdělená mezi analýzy Koháka, Achterhuisse a Kolářského významně převyšuje prostor věnovaný drobnému textu Deliège a Drenthena: je pak tato malá studie skutečně reprezentativním zástupcem nizozemské filozofické scény a rovnocenným protějškem pro ostatní tři zkoumané autory?

3. Důležitým bodem jsou rozhodně cíle práce, které Radka Tyslová definuje v kapitole 1.1. Hned v první větě popisuje téma své BP jako představení „vývoje posledních let v ekologické etice“, přičemž se bude zabývat zejména „jejím vývojem v českém a nizozemském kontextu“. Pojem „vývoj“ ve čtenáři vzbuzuje očekávání diachronní analýzy, průřezu časem, a toto očekávání je dále ještě podpořeno výběrem korpusu, kdy autorka dbala na to, aby české i nizozemské texty dělilo minimálně deset let. Toto očekávání ovšem naplněno není, protože ve Srovnání a Závěru už se autorka diachronnímu porovnání nevěnuje.
4. V kapitole 1.1 jsou dále formulovány základní otázky, jež autorka chce v průběhu práce zodpovědět. Jde zejména o postoje a stanoviska ekologické etiky u nás a v Nizozemsku – tento vytčený cíl je naplněn v kapitolách 4 a 5. Zároveň si klade i podotázku: „ačkoliv jde v obou zemích o obor filosofie, může se prolínat s jinými disciplínami – děje se to? A pokud ano, jsou tyto disciplíny v obou zemích stejné?“ Protože tato otázka je v Závěru práce zodpovězena jen velmi stručně (pouze asi ve dvou větách), prosím kandidátku, aby o ní pohovořila při obhajobě.

Na závěr bych ještě ráda podotkla, že pisatelka se musela vyrovnat s tím, že analyzuje texty napsané ve dvou různých jazycích. Ale i při četbě nizozemských textů přesvědčila o svém jazykovém citu a texty pěkným způsobem parafrázovala, popř. i překládala citace do češtiny. Pokud se Radka Tyslová bude tématice ekologické etiky věnovat i do budoucna, pak je myslím dobrou kandidátkou na překlad některého nizozemského textu do češtiny (pro začátek by to mohla být nějaká kratší studie, jako např. ta od Drenthena a Deliège).

Celkově tuto práci hodnotím pozitivně. Oceňuji volbu přínosného, v nederlandistice doposud opomíjeného tématu, osobní zaujetí, samostatnost, dobrý výběr literatury a práci s ní, detailnost, pečlivost, analytické schopnosti.

Tuto bakalářskou práci tímto doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: velmi dobře.

Mgr. Lucie Sedláčková, Ph.D.

Praha, 28. května 2014